

Oponentský posudek na práci
„Fenomén smlouvy v Pentateuchu“
Petra Madára

Diplomová práce Petra Madára s názvem „Fenomén smlouvy v Pentateuchu“ svými 81 stranami plně odpovídá stanovenému rozsahu. Celá práce se věnuje v názvu stanovenému tématu a nikde zbytečně neodbočuje.

Práce má kromě úvodu a závěru 4 kapitoly: Pentateuch, Smlouva, Smlouva „lidská“, Hospodinova smlouva. Struktura práce je vyhovující.

V první kapitole (Pentateuch) probírá autor otázku vzniku Pentateuchu. Bohužel zůstává na úrovni letmého úvodu do Pentateuchu, navíc setrvává u teorie J. Wellhausena a jeho bezprostředních následovníků. Autor sice přiznává, že „tato klasická teorie dokumentů byla často zpochybňována“, ale jako shrnutí posledních 40 let bádání na tomto poli to působí jako příliš slabé vyjádření. Kapitola navíc obsahuje některé nepřesnosti (např. spojení teorie, že jádro Deuteronomia souvisí s Jóšíašovou reformou, se jménem Wellhausenovým). Obsah této kapitoly tedy nechává čtenáře zklamaným.

Druhá kapitola (Smlouva) se zabývá pojmem smlouvy v Pentateuchu, včetně etymologie a typů a znamení smlouvy. Kapitola tvoří úvod k dalším částem práce. Podobně jako v předchozí kapitole i zde je látka probrána nedostatečně. Hlubšího rozboru by zasloužila typologie smluv i pojednání o obětech v rámci Izraele a u okolních národů a srovnání jejich zvyků a právní praxe. Pokud autor zmiňuje např. Gilgameše, Deukaliona či cizí zákony, bylo by vhodné tyto texty též prostudovat, zvláště, když jsou jejich vydání běžně k dispozici.

Třetí kapitola (Smlouva „lidská“) prochází smlouvy, které v Pentateuchu uzavírají lidé mezi sebou. Autor analyzuje smlouvy mezi Abrahamem a Abímelekem a mezi Jákobem a Lábanem. Analýza obou smluv je dostatečně podrobná a pečlivá, opět s toutéž výhradou jako výše: chybí širší kontext srovnání s okolními národy dokumentovaný příslušnou literaturou.

V poslední, čtvrté kapitole, se autor zabývá smlouvami mezi Bohem a lidmi, konkrétně smlouvou uzavřenou s Noem, s Abrahamem a s Izraelem na Sínaji, včetně rozboru textů a znamení, která tyto smlouvy doprovázejí. Podobně jako v předchozích kapitolách však autor zůstává na povrchu problému.

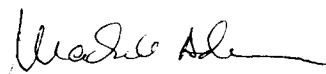
Jak vyplývá z názvu práce a i z úvodních slov, autor se chce zabývat „fenomémem smlouvy v Pentateuchu“, tedy skutečností smlouvy v jejích různých aspektech. Této volbě dostal. Ovšem toto značně široké téma je zpracováno dosti povrchně. Velká část témat by zasloužila větší pozornosti, a to ve všech kapitolách.

Nedostatečnost analýz dokazuje i pohled na seznam použité literatury. Z více než třiceti titulů jich jen asi jedna desetina pojednává přímo o tématu smlouvy, další částí seznamu jsou komentáře ke knihám Pentateuchu. Zbytek je pomocná literatura: úvody do Starého zákona, biblické a jazykové slovníky aj. Kombinace širokého tématu a obecné literatury nakonec nevydala plod, jaký by čtenář od práce očekával.

Z formálního hlediska je práce velmi uspokojivá. Nezvyklé je jen zarovnání odstavců k levému okraji. Jako velmi zdařilou je třeba zmínit jazykovou stránku. Počet překlepů či jazykových chyb je přijatelný, text je plynulý, čtivý a dobře srozumitelný.

Poslední zmínka patří hebrejštině a jejímu přepisu. Fonetický přepis vokalizovaných hebrejských slov je v pořádku, ovšem fonetický přepis jednotlivých hlásek či kořenů je přinejmenším nezvyklý, spíše matoucí (*z-ch-r* namísto *z-k-r*, *r-v-v* namísto *r-b-b* aj.). I vokalizace hebrejského textu je nejednotná a často chybná a působí dojmem, že autor texty opisoval, aniž by ji rozuměl.

Při celkovém hodnocení je třeba vzít v potaz myšlenkovou ucelenost práce, její logickou strukturu i dosti poctivé zpracování použité literatury. Bohužel použité vhodné literatury je příliš málo, a práce proto zůstává neúplnou a vykazuje mezery. Jako závěrečné hodnocení tedy navrhuji „kompromisní“ *velmi dobře*.

Adam Mackerle